

Sygn. akt IV U 921/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2018r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: stażysta Sylwia Sidorow

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2018r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołań J. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

1) z dnia 27 kwietnia 2017r. znak: (...) -2017

2) z dnia 29 maja 2017r. znak: (...) -2017

3) z dnia 30 maja 2017r. znak: (...)

o wysokość kapitału początkowego i wysokość emerytury

I. umarza postępowanie z odwołania od decyzji z dnia 27 kwietnia 2017r. w zakresie, w którym zostało ono uwzględnione w decyzji z dnia 29 maja 2017r.;

II. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 27 kwietnia 2017r. w pozostałej części oraz zmienia zaskarżone decyzje z dnia 29 maja 2017r. i 30 maja 2017r. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. D. prawo do obliczenia kapitału początkowego i w konsekwencji do przeliczenia emerytury od dnia 5 marca 2017r. przy przyjęciu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za 1981r. w wysokości 84.034 (osiemdziesiąt cztery tysiące trzydzieści cztery) złote przed denominacją, zamiast w wysokości 78.094 (siedemdziesiąt osiem tysięcy dziewięćdziesiąt cztery) złote przed denominacją;

III. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV U 921/17

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. D. wniósł odwołania od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 27 kwietnia i 29 maja 2017r., obie znak (...) -2017 o wysokości kapitału początkowego, oraz w konsekwencji z dnia 30 maja 2017r., znak (...), o przyznaniu emerytury w kwocie ostatecznej. Odwołania sprowadzały się do kwestionowania przyjęcia przez organ rentowy za grudzień 1981r. wynagrodzenia minimalnego, zamiast wynagrodzenia wynikającego z zaświadczenia Rp-7 z dochodami z lat 1981-1992 ze (...) w L.. Ubezpieczony wywodził, że wprawdzie sporne zaświadczenie zostało podpisane tylko przez jedną osobę, tj. Z. A. (byłego prezesa zarządu Spółdzielni), jednak na chwilę obecną nie ma kto wystawić prawidłowego zaświadczenia z uwagi na to, że Spółdzielnia nie ma zarządu. Wobec

tego ubezpieczony domagał się przesłuchania Z. A. w charakterze świadka i przeprowadzenia dowodu z oryginałów dokumentów płacowych, tj. list płac i kartotek zarobkowych.

W odpowiedziach na odwołania pozwany wniósł o ich oddalenie. Wskazano, że zgodnie z art. 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Jak stanowi art. 15 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie Dz.U. z 2017r. poz. 1383 ze zmianami; dalej: ustawa emerytalna), jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Dlatego też wydając zaskarżoną decyzję za okres pracy (...) w L. W. w latach 1981-1992, organ rentowy przyjął jedynie wynagrodzenie minimalne. U podstaw powyższej decyzji legł fakt, iż na druku Rp-7 z dnia 20 marca 2012r. znajduje się tylko jeden podpis osoby upoważnionej do wystawienia dokumentów o zatrudnieniu i wynagrodzeniu. Prawidłowo wystawione zaświadczenie powinno zostać opatrzone dwiema pieczętami imiennymi oraz podpisami upoważnionych osób lub w przypadku podpisania przez tylko jedną osobę powinno zostać zamieszczone stosowne oświadczenie.

Postanowieniami z dnia 14 lipca i 8 września 2017r. zarządzono połączenie spraw.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. D., ur. dnia (...), złożył w dniu 22 marca 2017r. wniosek o emeryturę w związku z ukończeniem w dniu 5 marca 2017r. powszechnego wieku emerytalnego. Do wniosku dołączył świadectwa pracy i zaświadczenia Rp-7, m.in. z okresu zatrudnienia od dnia 1 grudnia 1981r. do dnia 31 stycznia 1992r. w (...) w L.. Zaświadczenie Rp-7 wystawione zostało w dniu 20 marca 2012r. i podpisane tylko przez jedną osobę – prezesa (...) Z. A..

Pierwszą z zaskarżonych decyzji – z dnia 27 kwietnia 2017r. – organ rentowy ustalił kapitał początkowy na kwotę 132.953,26 zł, przyjmując przy obliczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w wysokości 90,93% dziesięciolecie 1972-1981, a przy tym uwzględniając do podstawy wymiaru składek za grudzień 1981r. wynagrodzenie minimalne w wysokości 2.400 zł, nie zaś wynagrodzenie wynikające z kwestionowanego zaświadczenia Rp-7 w wysokości 8.180 zł. Z wykorzystaniem tak ustalonego kapitału początkowego decyzją z dnia 28 kwietnia 2017r., znak (...), pozwany przyznał ubezpieczonemu od dnia 5 marca 2017r. prawo do emerytury w wysokości zaliczkowej.

Drugą z zaskarżonych decyzji – z dnia 29 maja 2017r. - kapitał początkowy ustalono na wyższą kwotę, tj. 135.032,81 zł z uwagi na uwzględnienie dodatkowych okresów. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego pozostał niezmienny. W konsekwencji decyzją z dnia 30 maja 2017r. (trzecią z zaskarżonych) przyznano ubezpieczonemu prawo do emerytury w kwocie ostatecznej, uwzględniającej wysokość kapitału początkowego z decyzji z dnia 29 maja 2017r.

(bezsporne, ponadto przywołane decyzje i zaświadczenie w aktach ZUS oraz zeznania świadka Z. A. z rozprawy w dniu 6 listopada 2017r.)

Podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z lat 1981-1992 z uwzględnieniem danych z oryginałów kart zarobkowych ubezpieczonego ze spornego okresu oraz z poprzedniego zakładu pracy z 1981r. i zasiłku dla bezrobotnych z okresu od lutego do grudnia 1992r., stanowiły następującą część przeciętnego wynagrodzenia: 91,08% w 1981r., 84,10% w 1982r., 88,39% w 1983r., 80,46% w 1984r., 81,29% w 1985r., 70,72% w 1986r., 88,28% w 1987r., 85,58% w 1988r., 75,07% w 1989r., 58,36% w 1990r., 58,90% w 1991r. i 31,33% w 1992r.

(bezsporne, ponadto karty zarobkowe koperta k.88 i wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego k.113-114)

Ubezpieczony zgodził się z wyliczeniem kapitału początkowego i emerytury, przygotowanym symulacyjnie przez organ rentowy w dniach 19 i 22 stycznia 2018r.

(bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione w części ostatecznie niekwestionowanej przez organ rentowy w świetle pozyskanej dokumentacji płacowej. Należy podkreślić, że stan faktyczny sprawy stał się w toku postępowania bezsporny.

Wstępnie należy wskazać, że wobec podwyższenia kapitału początkowego w drugiej z zaskarżonych decyzji, w wynikającym stąd zakresie odpadła podstawa merytorycznego rozstrzygnięcia zasadności pierwszego odwołania, jako że w ten sposób żądanie wnioskodawcy zostało częściowo uwzględnione. Skutkowało to umorzeniem postępowania na podstawie art. 477¹³§1 kpc (pkt I. wyroku).

Omówienie odwołań w części podlegającej ocenie merytorycznej należy zacząć od przybliżenia przepisów prawa materialnego, co pozwoli na przedstawienie okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia. Należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Skarżący należy do tej właśnie kategorii ubezpieczonych.

Jak wskazuje art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej, przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się okresy składkowe i nieskładkowe przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy, a więc przed dniem 1 stycznia 1999r. Przy obliczaniu kapitału początkowego stosuje się zasady podobne jak przy obliczaniu tzw. starej emerytury, wskazane w art. 15 i następnym w związku z art. 53 ustawy emerytalnej. W szczególności obliczeniu podlega przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających przed 1999r. lub przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w okresie 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu przed 1999r. (art. 15 ust. 1 i 6 w związku z art. 174 ust. 3 ustawy emerytalnej).

Spór dotyczył podstawy wymiaru składek za lata 1981-1992 z uwagi na wadliwe zaświadczenie Rp-7 z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...) w L. w okresie od grudnia 1981r. do stycznia 1992r. (podstawy wymiaru składek z okresów od stycznia do listopada 1981r., tj. 75.694 zł, i od lutego do grudnia 1992r., tj. 10.050.200 zł, były znane i nie były sporne – por. zaświadczenia k.12 i 22 pliku emerytalnego). Należy więc potwierdzić stanowisko pozwanego, że środki dowodowe w postępowaniu przed organem rentowym co do wysokości wynagrodzenia określa w §21 rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237 poz. 1412). Są to zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia, a za okres pracy wykonywanej w czasie pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania – zaświadczenie z zakładu karnego lub aresztu śledczego. W postępowaniu sądowym nie ma wprawdzie wskazanych tu ograniczeń dowodowych, jednak przyjmuje się w orzecznictwie, że wysokość wynagrodzenia albo musi być udowodniona ściśle, albo zajdzie konieczność przyjęcia, że wynagrodzenie ograniczało się do składników pewnych, wypłacanych w spornym okresie stale i w określonej wysokości (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 11 stycznia 2012r. w sprawie III AUa 1414/11, LEX nr 1124829). Z kolei w braku dowodu choćby takich stałych i pewnych składników wynagrodzenia, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy, co wynika z art. 15 ust. 2a w związku z art. 174 ust. 3 ustawy emerytalnej.

Pozyskane dowody, tj. karty zarobkowe, pozwoliły na dokładne ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek w spornym okresie z pominięciem wadliwego zaświadczenia

Rp-7 z dnia 20 marca 2012r., nie mogły jednak doprowadzić do znaczącego podwyższenia kapitału początkowego i w konsekwencji emerytury, gdyż przychody ubezpieczonego z lat 1981-1992 były relatywnie niskie w porównaniu z najkorzystniejszym dziesięcioleciem, przyjętym przez organ rentowy przy ustalaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, tj. latami 1972-1981 (por. obliczenie wwpw k.6 i 13 pliku KP). Wpływ na wysokość tego wskaźnika miał zatem tylko faktyczny przychód z grudnia 1981r., który wyniósł 8.340 zł, gdyż był on wyższy od wcześniej przyjmowanego przez organ rentowy za ten miesiąc wynagrodzenia minimalnego w wysokości 2.400 zł.

Mając na uwadze powyższe rozważania, należało zmienić zaskarżone decyzje na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc (pkt II. wyroku) jedynie poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do obliczenia kapitału początkowego i w konsekwencji do przeliczenia emerytury od dnia 5 marca 2017r., przy przyjęciu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za 1981r. w wysokości 84.034 zł przed denominacją (75.694 zł + 8.340 zł), zamiast w dotąd przyjmowanej wysokości 78.094 zł przed denominacją (75.694 zł + 2.400 zł).

Ponadto na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, gdyż faktyczny przychód za grudzień 1981r., wyższy od przyjętego przez pozwanego w zaskarżonych decyzjach, został wykazany dopiero na etapie procesu.